

OAJ:n Uudenmaan alueyhdistys ry

OAJ:n Paikallisyhdistys ry

JÄSENTIEDOTE
päivämäärä 2013

Opettajan ja rehtorin tulee pitäytyä sopimuksen mukaisessa työajassa

OAJ:n Paikallisyhdistys ry:n hallitus edellyttää, että OAJ:n jäsenet pitäytyvät tiukasti sopimuksen mukaisessa työajassa ja tarvittaessa kertovat esimiehilleen, mikäli työaika ei riitä kaikkiin tehtäviin. Ongelmallisiksi kokemissaan tilanteissa jäsenen on pyydettävä keskusteluun mukaan luottamusmies.

Opettajan työaika ei saa lisääntyä 3-portaisen tuen uudistuksen takia.

Perusopetuslain muutos 3-portaisen tuen käytöstä määriteltiin eduskunnan päätöksenteossa kustannusneutraaliksi. Kolmen yt-tunnin (yhteissuunnittelutyöaika, ovtes, liite 1, osioB 6§) viikossa pitää peruskoulussa riittää. **Jos yt- ajassa ei ehdi tehdä niin hyvää työtä kuin haluaisi, on tyydyttävä siihen mitä ehtii.**

Peruskoulun yhteissuunnittelutyöaika OVTES:n mukaan

Perusopetuksen opettajilla on yhteissuunnittelu-aikaa kolme tuntia viikossa (=lukuvuoden 38 työviikossa 114 tuntia).

Yhteissuunnittelutyöaika on tarkoitettu käytettäväksi sellaiseen opettajien väliseen yhteistyöhön ja koulun kehittämistoimintaan, joka koetaan tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Opettajan opetustuntien ulkopuolella tekemä koulun kehittämistyö on yhteissuunnittelutyötä. Tähän kuuluvat myös kouluilla säännöllistyneet, usein viikoittain toistuvat opettajien kokoukset ja yhteispalaverit.

Kuntatyönantaja määrittelee yleiskirjeessään (A21/1985, liite ja 6/2005) esimerkkejä yhteissuunnitteluaajan tehtävistä

- o yhteistyö oppilaiden huoltajien kanssa
- o koulun kasvatustyön suunnittelu
- o koulun toimintaan liittyvien tapahtumien, juhlien, retkien ym. suunnittelu
- o yhteistyö muiden koulujen ja päiväkotien opettajien kanssa
- o yhteistyö koulupsykologin, koulukuraattorin, terveydenhuoltohenkilöiden tai muiden viranomaisten kanssa oppilasasioissa
- o kahden tai useamman opettajan yhteistyönä tapahtuva opetuksen suunnittelu

Vaikka yhteissuunnittelun tarkoituksena on koulun yhteisvastuullinen kehittäminen, niin voi opettaja yhteissuunnitteluaajan puitteissa yksinäänkin tehdä koulun toiminnan kehittämiseen liittyviä suunnittelu- ja valmistelutöitä.

Vuosiluokilla 1-6 yhteissuunnitteluaajan käytön painopiste pitäisi olla kodin ja koulun välisessä yhteistyössä.

OAJ:n Paikallisyhdistys ry:n hallitus ohjeistaa opettajat pitäytymään 4 viikon ajanjaksolla 12h yt-työajassa (4 vkoa x 3h/vko). Opettajan työaika- ja palkkaedunvalvontaa on mahdoton hoitaa, jos ohjetta ei noudateta. Kuukautta pidemmällä tasoittumisjaksolla ei käytännössä työaika pysty tasoittamaan, vaan työaika ylittyy pysyvästi myös koko lukuvuoden ajanjaksolla tarkasteltuna. Ei ole kenenkään edun mukaista, että opettaja ilmoittaa esimiehelleen esim. maaliskuun alussa, että vuosittaiset 114 yt-tuntia ovat täynnä. Yhteissuunnittelua vaativia pakollisia työtehtäviä kun saattaa vielä kevääläkin tulla eteen. Jäisivätkö ne kokonaan tekemättä?

YT-aikaan voidaan lukea kaikki muu koulutyön hyväksi opettajan tekemä suunnittelutyö

- joka **ei ole** omien oppituntien valmistelua tai jälkityötä
- jota **ei ole korvattu erillispalkkauksella** (euromääräisellä erilliskorvauksella; mus.esitysten hoito, luokanvalvontatyö 5-6lk ja yläkoulu, kirjaston hoito jne.)
- jota **ei ole korvattu** koulukohtaisilla korvauksilla (euromäärä, joka kouluilla jaettavissa hallinnollisiin tehtäviin)
- joka **ei sisälly** kolmeen opettajatyöpäivään (VESO-päivät)
- jonka tekemiseen **ei ole vapautettu** tavanomaisesta koulutyöstä

Kuitenkin on huomattava, että välitunti on osa oppituntia, josta opettajalle maksetaan palkka, joten välituntien aikana tehtyä työtä ei voida lukea YT-aikaan.

Mitä opettajan tulee tehdä, jos hänelle määrätään enemmän työtä kuin mihin maksettu työaika riittää?

Mikäli näyttää siltä, että esimiehen määräämät, kolmiportaisen tuen edellyttämät tai kodin ja koulun yhteistyön vaatimat tehtävät eivät mahdu kolmen tunnin viikoittaiseen yt-aikaan, opettajan tulee kertoa se esimiehelleen. Mikäli esimies määrää tekemään työtä enemmän kuin mihin työaika riittää, tulee opettajan pyytää avukseen luottamusmies tai työsuojeluvaltuutettu. Mikäli kaikesta huolimatta opettaja määrätään tekemään enemmän työtä, ei opettaja kuitenkaan voi lakien mukaan työstä kokonaan kieltäytyä. Tällöin tulee kertoa esimiehelle, milloin työaika määrättyyn tehtävään riittäisi ("Suoritan työn heti kun siihen on aikaa. Näyttäisi menevän ensi viikolle/ensi viikon jälkeiselle viikolle jne.") ja **pyytää esimiehellään ohjeita, mitä tehtäviä voi jättää tekemättä, jotta työaika vapautuisi näihin tehtäviin.**

Monilla opetusalan työnantajilla on virheellinen käsitys, että opv-työajassa olevia opettajia ei koskisi työaikalaki miltään osin. Näin ei kuitenkaan ole.

Rehtoreilla on alaisiinsa opettajiin nähden työnjohto-oikeus ja -velvollisuus. Siltä osin kuin rehtori pystyy seuraamaan opettajan työtä ja työaika, hänellä on velvollisuus huolehtia siitä, että annetut tehtävät pystyy suorittamaan sovituissa työajassa. Tämä koskee erityisesti yt-ajan piiriin kuuluvia työtehtäviä, joiden määrään rehtori määräyksillään ja työjärjestelyillä pystyy vaikuttamaan. Kodin ja koulun yhteistyölle sekä opettajien väliseen yhteiseen suunnitteluun on kuitenkin varattava viikoittaisesta yt-ajasta riittävä osa. Monessa koulussa onkin päädytty vuosittaiseen yt-ajan "budjetointiin", mistä on pääosin hyviä kokemuksia. Se edellyttää opettajan ja rehtorin tiivistä ja luottamuksellista yhteistoiminnallista kanssakäymistä. Sama velvoite on sivistysjohtajalla tai muulla rehtorin esimiehellä johtaessaan rehtorin työtehtäviä hänen työ-aikansa puitteissa (36,25h/vko vuoden tasoittumisjaksolla, siis keskimäärin 7h 15min/pv). Sivistys-/opetusjohtajilla on työturvallisuuslain perusteella velvollisuus huolehtia alaistensa rehtoreiden työmäärän ja työajan tasapainosta siten, että rehtori voi selvittää työtehtävistään työaikansa puitteissa kohtuuttomasti kuormittumatta.

Työturvallisuuslain mukaan työnantajalla on yleinen huolehtimisvelvoite työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Tavoitteena on, että työnantajat asettavat työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden toimintansa keskeiseksi periaatteeksi. Työ tulee suunnitella ja mitoittaa työaikaan nähden sopivaksi. **Haitallista kuormitusta aiheuttaa kohtuuton aikapaine työssä. Opetustyössä suurimpia työhyvinvointia ja työssä jaksamista uhkaavia tekijöitä on henkinen kuormittuminen.** Tätä kuormittumista on työnantajan selvitettävä järjestelmällisesti, tunnistettava työn kuormitustekijät sekä ryhdyttävä toimenpiteisiin epäkohtien poistamiseksi. Jaksamis- ja mielenterveysongelmat ovat nykyisin määrältään suurimpia sairauspoissaolojen syitä, joten valtiovallan peräänkuuluttaman työurien jatkamisenkin kannalta kyse on keskeisimmästä tekijästä, johon työnantajan tulee keskittyä.

Työturvallisuuslakia täsmennettiin 1.6.2013 ja sen tarkoituksena on parantaa työn vaarojen selvittämistä ja arviointia siten, että myös työajoista johtuvat haitta- ja vaaratekijät tulisivat aikaisempaa paremmin huomiioon otetuiksi vaarojen selvittämisessä ja arvioimisessa.

OAJ:n Paikallisyhdistys ry:n hallitus ohjeistaa rehtorit pitämään kirjaa työajastaan ja pitäytymään työajassaan. Rehtorin työaika- ja palkkaedunvalvontaa on mahdotonta hoitaa mikäli ohjetta ei noudateta. Ongelmatapauksissa on rehtorin syytä olla yhteydessä omaan pääluottamusmieheensä.

Opettajien ja rehtoreiden edunvalvonnan takia on erittäin tärkeää, että molemmat tekevät työtään vain maksetun työajan puitteissa. Tämä edellyttää käytännössä opettajilla yt-ajan ja rehtoreilla koko työajan jatkuvaa seurantaa, jotta asia voidaan todentaa kiistatilanteissa.

OAJ:n jäsenten edunvalvonta kuuluu osaltaan jokaiselle OAJ:n jäsenelle itselleen. Luottamusmiehet tukevat tätä edunvalvontaa, mutta eivät kykene toiminnallaan korvaamaan tässä kuvattua osaa edunvalvontaa jäsenten puolesta.

Koska jäsenistön ohjeistus on virallisen sopijaosapuolen yhdistyksen antama, ei työnantaja voi kohdistaa yksilöjäseneneen painostustoimia ohjeiden noudattamisen johdosta, vaikka ohjeiden noudattaminen jossain tilanteessa työn tekemistä hieman siirtäisikin totutusta aikataulusta.

Tarvittaessa lisätietoja antavat omat luottamusmiehet.

Yhteistyöterveisin

OAJ:n Uudenmaan alueyhdistys ry

OAJ:n Paikallisyhdistys ry:n hallitus